

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องการรับรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และการปฏิบัติ รวมทั้งปัญหาในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ทำการเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 98 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประเภทค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกร
2. การรับรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่
3. การปฏิบัติและปัญหาในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกร

1.1 จำนวนสมาชิกและแรงงานในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร ส่วนใหญ่มีจำนวน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมา มีจำนวน 5-6 คน ร้อยละ 28.6 จำนวน 1-2 คน ร้อยละ 9.2 ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป ร้อยละ 2 จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.26 จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด 1 คน สูงสุด 9 คน ส่วนใหญ่จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรจะมีไม่มากนัก เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ในปัจจุบันลักษณะของครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว ไม่ใช้ครอบครัวขยายเช่นในอดีต จึงมีเพียงพ่อแม่และลูกอยู่ด้วยกันเท่านั้น ส่วนใหญ่แต่ละครอบครัวจะมีสมาชิกที่ทำการเกษตร 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 79.5 รองลงมาคือ 3-4 คน ร้อยละ 18.3 จำนวน 5-6 คน ร้อยละ 2.1 จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำการเกษตรเฉลี่ยครอบครัวละ 2 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำการเกษตรต่ำสุด 1 คน สูงสุด 6 คน เนื่องจากสมาชิกในแต่ละครอบครัวมีจำนวนน้อย จำนวนแรงงานในแต่ละครอบครัวจึงมีไม่มากนัก ซึ่งโดยส่วนใหญ่แรงงานของแต่ละครอบครัวก็คือ สามีนและภรรยา (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนสมาชิกและแรงงานในครอบครัว

จำนวนสมาชิกและแรงงานในครอบครัว	จำนวน N=98	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1-2	9	9.2
3-4	59	60.2
5-6	28	28.6
7 คนขึ้นไป	2	2
จำนวนแรงงานในครอบครัว		
1-2	78	79.5
3-4	18	18.3
5-6	2	2.1

1.2 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อกู้ยืมเงินมาใช้ในการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 64.3 รองลงมาคือ เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ เพื่อซื้อปุ๋ยและสารเคมี ร้อยละ 32.7 กลุ่มเกษตรกรร้อยละ 17.3 เพื่อซื้อปุ๋ยและสารเคมี มีเกษตรกรร้อยละ 7.1 ที่ไม่เข้าร่วมกลุ่มหรือสถาบันการเกษตรใดๆ จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันทางการเกษตร แต่ลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ จะเน้นหนักไปทางด้านการรับปัจจัยการผลิตเท่านั้น ซึ่งเป็นเพียงกิจกรรมหนึ่งของกลุ่มเท่านั้น กลุ่มทางการเกษตรควรเพิ่มบทบาทในด้านอื่นให้มากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาความยั่งยืนของสมาชิกเช่น การทัศนศึกษา การฝึกอบรม การแปรรูปผลผลิต เป็นต้น (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มรศ.	63	64.3
กลุ่มสหกรณ์	32	32.7
กลุ่มเกษตรกร	17	17.3
ไม่เข้าร่วมกลุ่ม	7	7.1

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1.3 กิจกรรมของเกษตรกรก่อนทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ส่วนใหญ่ทำนา ทำสวน ทำไร่ มาก่อนทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ คิดเป็นร้อยละ 94.9 รองลงมาคือ ปศุสัตว์ ร้อยละ 2 รับราชการ ร้อยละ 2 และอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 1 เกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ส่วนใหญ่มีพื้นฐานและประสบการณ์ทางด้านเกษตรอยู่แล้ว น่าจะทำให้การปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบเกษตรทฤษฎีใหม่สะดวกยิ่งขึ้น และหากเกษตรกรมีความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักการทางทฤษฎีใหม่แล้ว ก็น่าจะทำให้การดำเนินงานมีโอกาสประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 กิจกรรมของเกษตรกรก่อนทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

กิจกรรมของเกษตรกรก่อนทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
ทำนา ทำสวน ทำไร่	93	94.9
ปศุสัตว์	2	2
รับราชการ	2	2
รับจ้าง	1	1
รวม	98	100

1.4 ปัญหาที่เกษตรกรประสบก่อนทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

ปัญหาที่เกษตรกรประสบก่อนทำการเกษตรทฤษฎีใหม่มีหลายประการ ทั้งปัญหาในด้านการผลิต และปัญหาด้านการตลาด โดยปัญหาที่เกษตรกรพบมากที่สุดคือ ปัญหาราคาผลผลิตไม่แน่นอน ร้อยละ 20.4 ขาดแคลนน้ำในการเกษตร ร้อยละ 13.2 ศัตรูพืชระบาด ร้อยละ 12.2 ขาดแคลนเงินทุน ร้อยละ 9.2 น้ำท่วม ร้อยละ 7.1 ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น ร้อยละ 5.1 ผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 5.1 รายได้ต่ำ ร้อยละ 5.1 ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 1 ซึ่งการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาปัญหาต่างๆ เหล่านี้ เพราะจะทำให้มีน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูก มีข้าวบริโภคในครอบครัว มีรายได้เสริมจากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ลดผลกระทบจากปัจจัยภายนอก (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ปัญหาที่เกษตรกรประสบก่อนทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

ปัญหาที่เกษตรกรประสบก่อนทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	21	21.4
ราคาผลผลิตไม่แน่นอน	20	20.4
ขาดแคลนน้ำในการเกษตร	13	13.2
ศัตรูพืชระบาด	12	12.2
ขาดแคลนเงินทุน	9	9.2
น้ำท่วม	7	7.1
ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น	5	5.1
ผลผลิตตกต่ำ	5	5.1
รายได้ต่ำ	5	5.1
ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	1	1
รวม	98	100

2. การรับรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่

2.1 แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรกรส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลทฤษฎีใหม่จากเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล คิดเป็นร้อยละ 90.8 รับทราบข้อมูลจากโทรทัศน์ ร้อยละ 6.1 และจากทางหนังสือพิมพ์ อีกร้อยละ 3 ซึ่งการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรในปัจจุบันสามารถกระทำได้หลายวิธี แต่การถ่ายทอดข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ยังคงเป็นกลไกหลักของการส่งเสริมการเกษตร (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่

แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	89	90.8
โทรทัศน์	6	6.1
หนังสือพิมพ์	3	3
รวม	98	100

2.2 ความหมายของทฤษฎีใหม่

เกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่แตกต่างกันไป โดยเกษตรกรที่เข้าใจว่าการเกษตรทฤษฎีใหม่คือ การเกษตรผสมผสาน มีร้อยละ 78.4 การจัดการที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ร้อยละ 15.3 การเพาะปลูก ร้อยละ 4.1 การเพิ่มรายได้ ร้อยละ 3.1 การพัฒนาความเป็นอยู่ ร้อยละ 1 จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เข้าใจว่าทฤษฎีใหม่คือ การทำการเกษตรผสมผสาน เนื่องจากการเกษตรทฤษฎีใหม่และระบบเกษตรผสมผสานมีสิ่งๆที่เหมือนกันคือ การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้มีอาหารเพียงพอสำหรับการบริโภค และจำหน่ายผลผลิตส่วนที่เหลือเป็นรายได้เสริม แต่จุดสำคัญของทฤษฎีใหม่คือ การมีแหล่งน้ำเพื่อให้มีน้ำใช้ในการเพาะปลูกตลอดปี ทำให้มีปริมาณข้าวเพียงพอสำหรับการบริโภคในครัวเรือน โดยการกำหนดขนาดของพื้นที่อย่างชัดเจน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องชี้แจงให้เกษตรกรเข้าใจอย่างละเอียด เพื่อให้การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่สอดคล้องกับแนวทางที่วางไว้ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ความหมายของทฤษฎีใหม่

ความหมายของทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
การเกษตรผสมผสาน	75	78.4
การจัดการที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	15	15.3
การเพาะปลูก	4	4.1
การเพิ่มรายได้	3	3.1
การพัฒนาความเป็นอยู่	1	1
รวม	98	100

2.3 การรับรู้เกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินตามแนวทฤษฎีใหม่

เกษตรกรมีการรับรู้เกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินตามแนวทฤษฎีใหม่แตกต่างกันไป โดยเกษตรกรที่เข้าใจว่าทฤษฎีใหม่แบ่งพื้นที่เป็นสระน้ำ ทำนา ทำสวน ที่อยู่ มีร้อยละ 80.6 รองลงมาได้แก่ ทำนา ทำสวน ที่อยู่ ร้อยละ 6.1 ทำนา ทำสวน ร้อยละ 4.1 สระน้ำ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 2 ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 2 สระน้ำ ทำสวน ที่อยู่ ร้อยละ 1 ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 1 และการมีสระน้ำ อีกร้อยละ 1 โดยส่วนใหญ่เกษตรกรมีการรับรู้เรื่องการจัดสรรที่ดินตามแนวทฤษฎีใหม่ถูกต้อง แต่ก็มีเกษตรกรบางส่วนที่การรับรู้ไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะปัจจัยจากเกษตรกรเองเช่น ความตั้งใจ อายุ ประสบการณ์ ฯลฯ ดังนั้นฝ่ายส่งเสริมควรมีการสรุปเกี่ยวกับหลักการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ชัดเจน และเข้าใจง่าย รวมทั้งแจกเอกสารทฤษฎีใหม่ให้กับเกษตรกรเพื่อนำไปทบทวน (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 การรับรู้เกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินตามแนวทฤษฎีใหม่

การรับรู้เกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินตามแนวทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
สระน้ำ ทำนา ทำสวน ที่อยู่	79	80.6
ทำนา ทำสวน ที่อยู่	6	6.1
ทำนา ทำสวน	4	4.1
สระน้ำ ทำสวน เลี้ยงสัตว์	2	2
ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์	2	2
สระน้ำ ทำสวน ที่อยู่	1	1
ทำสวน เลี้ยงสัตว์	1	1
สระน้ำ	1	1
รวม	98	100

2.4 การแก้ปัญหาการเกษตรโดยใช้ทฤษฎีใหม่

เกษตรกรร้อยละ 7.1 คิดว่าทฤษฎีใหม่ไม่สามารถแก้ปัญหาการเกษตรได้ เนื่องจากพืชที่ทำการเพาะปลูกยังไม่ให้ผลผลิต เกษตรกรมีความเห็นว่าทฤษฎีใหม่สามารถช่วยแก้ปัญหาการเกษตรได้ โดยทำให้มีความเป็นอยู่พอกินพอใช้ ร้อยละ 45.9 ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 29.6 ทำให้มีรายได้หมุนเวียน ร้อยละ 7.1 ทำให้มีน้ำใช้ ร้อยละ 1.7 ทำให้มีงานทำ ร้อยละ 1 ใช้พื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 1 และมีการเกื้อกูลกันภายในฟาร์ม ร้อยละ 1 จากข้อมูลในส่วนนี้ชี้ให้เห็นว่าการรับรู้เกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรบางส่วนยังไม่ถูกต้อง เนื่องจากหลักการของทฤษฎีใหม่มุ่งเน้นที่ความเป็นอยู่แบบพอกินพอใช้ ในการส่งเสริมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการอธิบายหลักการข้อนี้ให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การแก้ปัญหาการเกษตร โดยใช้ทฤษฎีใหม่

การแก้ปัญหาการเกษตร โดยใช้ทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้	7	7.1
ทำให้พอกินพอใช้	46	46.9
ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	29	29.6
ทำให้มีรายได้หมุนเวียน	7	7.1
ทำให้มีน้ำใช้	6	6.1
ทำให้มีงานทำ	1	1
ใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1
มีการเกื้อกูลกันภายในฟาร์ม	1	1
รวม	98	100

2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรกรทุกคนเห็นด้วยกับหลักการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยเกษตรกรร้อยละ 38.8 ให้เหตุผลว่าการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ทำให้พอกินพอใช้ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30.6 ทำให้มีรายได้หมุนเวียน ร้อยละ 10.2 ความเป็นอยู่ดีขึ้น ร้อยละ 9.2 ทำให้มีงานทำ ร้อยละ 5.1 ทำให้มีน้ำใช้ในการเกษตร ร้อยละ 2 ทำให้ได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ ร้อยละ 2 และใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 2 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
พอกินพอใช้	38	38.8
มีรายได้เพิ่มขึ้น	29	30.6
มีรายได้หมุนเวียน	10	10.2
ความเป็นอยู่ดีขึ้น	10	10.2
มีงานทำ	5	5.1
มีน้ำใช้ในการเกษตร	2	2
ได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ	2	2
ใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ	2	2
รวม	98	100

2.6 ผลที่เกษตรกรได้รับจากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ เกษตรกรส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 62.3 มีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้มีความเป็นอยู่พอกินพอใช้ ร้อยละ 16.3 ทำให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ร้อยละ 10.2 ได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ ร้อยละ 5.1 ได้ความรู้ทางการเกษตร ร้อยละ 3.1 มีงานทำ ร้อยละ 1 ใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 1 มีการเกื้อกูลกันภายในฟาร์ม ร้อยละ 1 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ผลที่เกษตรกรได้รับจากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

ผลที่เกษตรกรได้รับจากการทำการเกษตร ทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
มีรายได้เพิ่มขึ้น	61	62.3
พอกินพอใช้	16	16.3
ความเป็นอยู่ดีขึ้น	10	10.2
ได้รับการช่วยเหลือจากราชการ	5	5.1
ได้ความรู้ทางการเกษตร	3	3.1
มีงานทำ	1	1
ใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1
มีการเกื้อกูลกันภายในฟาร์ม	1	1
รวม	98	100

3. การปฏิบัติและปัญหาในการดำเนินงาน

3.1 จำนวนปีที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริส่วนใหญ่ดำเนินงานมาแล้วเป็นเวลา 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาคือ 1 ปี ร้อยละ 37.8 และ 3 ปี ร้อยละ 11.1 การดำเนินงานของเกษตรกรส่วนใหญ่ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น เกษตรกรทั้งหมดได้รับส่งเสริมจากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ โดยสนับสนุนเงินรายละ 5,000 บาท เพื่อนำไปซื้อปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น และเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวนปีที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

จำนวนปีที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
2 ปี	50	51.1
1 ปี	37	37.8
3 ปี	11	11.1
รวม	98	100

3.2 แหล่งและเงินทุนในการดำเนินงาน

แหล่งเงินทุนที่เกษตรกรนำมาใช้ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่มากที่สุดคือ จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 46.9 ซึ่งการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่เกษตรกรจะเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี รองลงมาคือ ใช้เงินของตนเอง ร้อยละ 43.9 สหกรณ์การเกษตรร้อยละ 8.2 และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์อีก ร้อยละ 1 จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการดำเนินงาน มีเกษตรกรเพียงบางส่วนเท่านั้นที่มีเงินทุนเป็นของตนเอง เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินทุนในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ไม่เกิน 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.1 จำนวน 50,001-100,000 บาท ร้อยละ 17.3 จำนวน 200,001 บาท ขึ้นไป ร้อยละ 13.1 จำนวน 150,001-200,000 บาท 100,001-150,000 บาท ร้อยละ 5.1 เกษตรกรใช้เงินทุนในการดำเนินงานเฉลี่ย 93,637.76 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 114,083.28 เงินทุนต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 500,000 บาท เกษตรกรบางรายต้องกู้ยืมเงินเป็นจำนวนมาก เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพื้นที่ และขุดสระเก็บกักน้ำซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 แหล่งและเงินทุนในการดำเนินการ

แหล่งและเงินทุนในการดำเนินการ	จำนวน N=98	ร้อยละ
แหล่งเงินทุน		
ธกส.	46	46.9
ใช้เงินตนเอง	43	43.9
กู้สหกรณ์การเกษตร	8	8.2
กู้บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	1	1
เงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน (บาท)		
ไม่เกิน 50,000	54	55.1
50,001-100,000	17	17.3
100,001-150,000	5	5.1
150,001-200,000	9	9.2
200,001 ขึ้นไป	13	13.1

3.3 พื้นที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรกรส่วนมากมีพื้นที่ทำการเกษตร 6-10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 50 พื้นที่ 11-15 ไร่ ร้อยละ 28.6 พื้นที่ 16-20 ไร่ ร้อยละ 10.2 มากกว่า 21 ไร่ ร้อยละ 6.1 ไม่เกิน 5 ไร่ ร้อยละ 5.1 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่โดยเฉลี่ย 11.20 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.77 ขนาดพื้นที่ต่ำสุด 2.5 ไร่ สูงสุด 30 ไร่ ขนาดพื้นที่ของเกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่มีพื้นที่ไม่มากนัก ประมาณ 6-15 ไร่ ซึ่งใกล้เคียงกับหลักการของการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ มีเกษตรกรบางรายเท่านั้นที่มีพื้นที่ไม่ถึง 5 ไร่ แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่พิจารณาถึงความเหมาะสมแล้ว จึงได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ จากการเก็บข้อมูลพบว่า พื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นที่ราบ คิดเป็นร้อยละ 76.5 รองลงมาคือ ที่ดอนร้อยละ 12.2 และที่ลุ่ม ร้อยละ 11.2 เนื่องจากพื้นที่ของเกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ราบ การจัดสรรพื้นที่เพื่อแบ่งสัดส่วนการใช้ประโยชน์ จึงสามารถกระทำได้ง่าย การดำเนินงานทำได้สะดวก ชนิดของดินในพื้นที่ของเกษตรกรเป็นดินเหนียวมากที่สุด ร้อยละ 33.6 รองลงมาเป็นดินเหนียวปนทราย ร้อยละ 33.6 ดินร่วน ร้อยละ 10.2 ดินเหนียวปนทราย ร้อยละ 10.2 ดินทราย ร้อยละ 8.2 ดินร่วนปนเหนียว ร้อยละ 4.1 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 พื้นที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

พื้นที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวน N=98	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่		
ไม่เกิน 5 ไร่	5	5.1
6-10 ไร่	49	50
11-15 ไร่	28	28.6
16-20 ไร่	10	10.2
มากกว่า 21 ไร่	6	6.1
ลักษณะพื้นที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่		
ที่ราบ	75	76.5
ที่ดอน	12	12.2
ที่ลุ่ม	11	11.2
ชนิดของดิน		
ดินเหนียว	33	33.6
ดินร่วนปนทราย	33	33.6
ดินร่วน	10	10.2
ดินเหนียวปนทราย	10	10.2
ดินทราย	8	8.2
ดินร่วนปนเหนียว	4	4.1

3.4 การจัดสรรพื้นที่ของเกษตรกร

เกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ส่วนใหญ่มีพื้นที่สระน้ำประมาณ 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.6 รองลงมาได้แก่ พื้นที่ 3 ไร่ ร้อยละ 9.2 พื้นที่ 4 ไร่ขึ้นไป ร้อยละ 7.1 พื้นที่ 2 ไร่ ร้อยละ 5.1 พื้นที่สระน้ำโดยเฉลี่ย 1.34 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.72 สำหรับพื้นที่ทำนา เกษตรกรที่มีพื้นที่ทำนา จำนวน 3-4 ไร่ มีร้อยละ 28.6 จำนวน 5-6 ไร่ ร้อยละ 26.5 จำนวน 1-2 ไร่ ร้อยละ 24.5 จำนวน 7-8 ไร่ ร้อยละ 9.2 จำนวนตั้งแต่ 11 ไร่ขึ้นไป ร้อยละ 8.2 จำนวน 9-10 ไร่ ร้อยละ 3.1 พื้นที่ทำนาเฉลี่ย 4.91 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.21 เกษตรกรที่มีพื้นที่ทำสวน จำนวน 3-4 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 38.8 จำนวน 1-2 ไร่ ร้อยละ 27.5 จำนวน 5-6 ไร่ ร้อยละ 16.3 จำนวน 9-10 ไร่ ร้อยละ 6.1 จำนวน 7-8 ไร่ ร้อยละ 5.1 จำนวน 11 ไร่ขึ้นไป ร้อยละ 3.1 พื้นที่ทำสวนเฉลี่ย 4.40 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.90 ในส่วนของพื้นที่อยู่อาศัย เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่อาศัยไม่เกิน 1 ไร่ มีร้อยละ 86.8 จำนวน 2 ไร่ ร้อยละ 6.1 จำนวน 3 ไร่ ร้อยละ 3.1 จำนวน 4 ไร่ ร้อยละ 2 โดยเฉลี่ยที่อยู่อาศัยของเกษตรกรจะมีพื้นที่ประมาณ 0.98 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.95 (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 การจัดสรรพื้นที่ของเกษตรกร

การจัดสรรพื้นที่ของเกษตรกร	จำนวน N=98	ร้อยละ
พื้นที่สระน้ำ		
1 ไร่	77	78.6
2 ไร่	5	5.1
3 ไร่	9	9.2
4 ไร่ขึ้นไป	7	7.1
พื้นที่ทำนา		
1-2 ไร่	24	24.5
3-4 ไร่	28	28.6
5-6 ไร่	26	26.5
7 ไร่ขึ้นไป	20	20.5
พื้นที่ทำสวน		
1-2 ไร่	27	27.5
3-4 ไร่	38	38.8
5-6 ไร่	16	16.3
7 ไร่ขึ้นไป	14	14.3
ที่อยู่อาศัย		
1 ไร่	87	86.8
2 ไร่	6	6.1
3 ไร่	3	3.1
4 ไร่	2	2

3.5 รูปแบบการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของเกษตรกร

เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการทฤษฎีใหม่มีรูปแบบการปฏิบัติทฤษฎีใหม่แตกต่างกันออกไปหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ เกษตรกรมีการจัดระบบ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ส่วนประกอบด้วยพื้นที่สระน้ำ พื้นที่ทำนา พื้นที่ทำสวน และที่พักอาศัย ในอัตราส่วน 10:50:30:10 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาคือ อัตราส่วน 10:30:50:10 ร้อยละ 25.5 อัตราส่วน 10:40:40:10 ร้อยละ 22.5 อัตราส่วน 20:50:20:10 ร้อยละ 7 อัตราส่วน 20:20:50:10 ร้อยละ 4 อัตราส่วน 30:30:30:10 ร้อยละ 4 อัตราส่วน 10:30:30:30 ร้อยละ 3 อัตราส่วน 40:30:20:10 ร้อยละ 3 อัตราส่วน 30:20:20:30 ร้อยละ 1 อัตราส่วน 30:20:40:10 ร้อยละ 1 อัตราส่วน 30:40:20:10 ร้อยละ 1 และอัตราส่วน 50:20:20:10 ร้อยละ 1 ซึ่งการจัดแบ่งพื้นที่ของเกษตรกรขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ขนาดและลักษณะของพื้นที่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว แหล่งน้ำ กิจกรรมการเกษตร และระบบตลาด (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 รูปแบบการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของเกษตรกร

รูปแบบการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของเกษตรกร	จำนวน N=98	ร้อยละ
สระ10:นา50:สวน30:ที่อยู่10	26	26.5
สระ10:นา30:สวน50:ที่อยู่10	25	25.5
สระ10:นา40:สวน40:ที่อยู่10	22	22.5
สระ20:นา50:สวน20:ที่อยู่10	7	7
สระ20:นา20:สวน50:ที่อยู่10	4	4
สระ30:นา30:สวน30:ที่อยู่10	4	4
สระ10:นา30:สวน30:ที่อยู่30	3	3
สระ40:นา30:สวน20:ที่อยู่10	3	3
สระ30:นา20:สวน20:ที่อยู่30	1	1
สระ30:นา20:สวน40:ที่อยู่10	1	1
สระ30:นา40:สวน20:ที่อยู่10	1	1
สระ50:นา20:สวน20:ที่อยู่10	1	1

3.6 การจัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วน สระ10:นา50:สวน30:ที่อยู่10

เกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่สระน้ำ ที่นา ที่สวน และที่อยู่อาศัยในอัตราส่วน 10:50:30:10 มีจำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.5 ซึ่งมีอยู่เกือบทุกอำเภอที่ทำการศึกษามีแหล่งน้ำหลายอย่างทั้งชลประทาน ลำธาร บาดาล และบ่อน้ำ เกษตรกรกลุ่มนี้ใช้พื้นที่ส่วนใหญ่เพื่อการทำนา ซึ่งพันธุ์ข้าวที่ปลูกมากได้แก่ พันธุ์ข.6 และข้าวหอมมะลิ ไม้ผลที่เพาะปลูกเช่น ลำไย มะม่วง ฝรั่ง ฯลฯ ผักที่เพาะปลูกได้แก่ ผักกวางตุ้ง กระเทียม พริก เป็นต้น บางรายปลูกสักและไผ่เพื่อใช้ประโยชน์ สัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงคือ ไก่เนื้อ เป็นเทศ หมู ฯลฯ สัตว์ที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงคือ ปลานิลและปลาคู การที่เกษตรกรจัดสรรพื้นที่ในลักษณะนี้เพราะเกษตรกรมีแหล่งน้ำหลายอย่างจึงขุดสระน้ำขนาดเล็กลงโดยพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการเพาะปลูกข้าวเพื่อให้เพียงพอสำหรับการบริโภคในครัวเรือน และมีพื้นที่ทำสวนส่วนหนึ่งเพื่อเป็นรายได้เสริม (ตารางที่ 16)

3.7 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ10:นา30:สวน50:ที่อยู่10

เกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ10:นา30:สวน50:ที่อยู่10 มีจำนวน 25 ราย กระจายอยู่ในหลายอำเภอ มีแหล่งน้ำสำหรับใช้ประโยชน์หลายอย่างทั้งชลประทาน ลำธารและบาดาล พันธุ์ข้าวที่เพาะปลูกมากคือ กข.6 เหนียวสันป่าตอง พืชไร่ที่เกษตรกรเพาะปลูกคือ ยาสูบ และมันฝรั่ง ไม้ผลคือ ลำไย มะม่วง พืชผักที่เกษตรกรปลูกคือ พริก ผักกวางตุ้ง ไม้ใช้สอยที่เกษตรกรปลูกคือ สักและไผ่ สัตว์ที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงคือ ไก่เนื้อ ปลาที่เลี้ยงกันมากคือ ปลานิล และปลาดุก เหตุที่เกษตรกรจัดสรรพื้นที่ในลักษณะนี้ก็เนื่องมาจากมีแหล่งน้ำสำหรับเติมน้ำในสระให้เต็มเสมอ จึงมีพื้นที่สระน้ำขนาดเล็ก และแบ่งพื้นที่ปลูกข้าวให้เพียงพอกับการบริโภค โดยใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ในการทำสวนเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ10:นา30:สวน50:ที่อยู่10

อำเภอ	แรงงาน	พื้นที่	ลักษณะ	จัดสรร	บวกลบ	พื้นที่	ใช้	พัก	ใช้	สัตว์	ปลูก	จำพวก	รายได้
ฝาง	5	21	ดอน	มี	-	ยาง	มะม่วง	กล้วย	-	เปิดเทศ	นิล	ชายอง	60,000
สันป่าตอง	1	7	ราบ	มี	-	กข.6	มะละกอ	พริก	-	-	นิล	ชายอง	10,000
สันป่าตอง	2	8	ราบ	-	-	กข.6	ลำไย	กล้วย	ไฟ	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	200,000
สันป่าตอง	2	5	ราบ	-	-	สันป่าตอง	ลำไย	หอมใหญ่	-	ไก่ไข่	นิล	ชายอง	20,000
สันป่าตอง	2	6	ราบ	-	-	กข.6	ลำไย	กล้วย	สัก	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	10,000
สันป่าตอง	1	6	ดุ่ม	-	-	สันป่าตอง	ลำไย	ถั่วฝักยาว	-	ไก่เนื้อ	ดุก	พ่อค้า	5,000
สันป่าตอง	2	7.75	ราบ	-	-	กข.6	ลำไย	พริก	-	ไก่เนื้อ	คะเทีย	พ่อค้า	4,000
สันป่าตอง	1	8	ราบ	-	-	สันป่าตอง	ลำไย	พริก	-	ไก่เนื้อ	นิล	ชายอง	40,000
สันป่าตอง	1	18	ราบ	-	-	กข.6	กล้วย	ผัก	-	ไก่เนื้อ	ดุก	พ่อค้า	50,000
สันป่าตอง	1	13	ราบ	-	-	กข.6	ลำไย	พริก	-	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	20,000
สันป่าตอง	1	12	ราบ	-	-	กข.6	ลำไย	พริก	-	-	นิล	พ่อค้า	17,000
หางดง	2	7.5	ดุ่ม	-	-	สันป่าตอง	ลำไย	มะเขือ	สัก	ไก่เนื้อ	ดุก	ชายอง	40,000
หางดง	2	8	ราบ	-	-	กข.6	ลำไย	ถั่วฝักยาว	-	เปิดเทศ	นิล	ชายอง	20,000
หางดง	2	7	ดุ่ม	-	-	กข.6	ลำไย	กล้วย	-	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	20,000
สันทราย	2	12	ราบ	-	-	กข.6	มะม่วง	มะเขือ	สัก	วัวนม	ดุก	ชายอง	30,800
สันทราย	1	9.25	ราบ	-	-	กข.6	มะม่วง	แตงกวา	-	ไก่เนื้อ	นิล	ชายอง	10,000
สันทราย	2	10	ราบ	-	-	กข.10	ลำไย	คัณฑ	-	ไก่ไข่	ดุก	ชายอง	400,000
สันทราย	3	13.5	ราบ	-	-	หอมมะลิ	ลำไย	บวบ	-	วัวนม	นิล	พ่อค้า	30,000
ดอยสะเก็ด	1	6	ราบ	-	-	กข.6	ลำไย	พริก	-	ไก่เนื้อ	นิล	ชายอง	25,000
ดอยสะเก็ด	2	5.5	ราบ	-	-	กข.6	ลำไย	พริก	-	ไก่เนื้อ	นิล	ชายอง	40,000
ดอยสะเก็ด	2	10.75	ดอน	-	-	กข.6	มะม่วง	พริก	สัก	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	40,000

ตารางที่ 17 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ10:นา30:สวน50:ที่อยู่10 (ต่อ)

ลำดับ	แรงงาน	พื้นที่	ลักษณะ	ชลประทาน	อาหาร	เมล็ด	มีต้นไม้	พื้นที่	พื้นที่	ไม่ใช้	ปลูก	ไม่ใช้	ปลูก	ไม่ใช้	ปลูก	ไม่ใช้	ปลูก	ไม่ใช้	
แม่ฮาย	4	10	ราบ	-	-	-	-	ไร่	ชา	ชา	มะม่วง	-	กระเทียม	-	หมู	นิด	พริก	1,000	10,000
แม่ฮาย	2	7	ราบ	-	มี	-	คช.10	-	-	-	มะม่วง	-	ถั่วฝักยาว	-	เม็ดเทศ	นิด	พริก	450	200,000
แม่ฮาย	2	9.5	ราบ	มี	มี	-	คช.6	-	-	-	มะม่วง	-	กล้วย	-	ไก่เนื้อ	นิด	ขายอง	1,800	150,000
แม่ฮาย	1	15	ดอน	มี	-	-	คช.16	-	-	-	ถั่ว	-	กล้วย	-	ไก่เนื้อ	นิด	ขายอง	1,500	100,000

3.8 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ10:นา40:สวน40:ที่อยู่10

เกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ10:นา40:สวน40:ที่อยู่10 มีจำนวน 22 ราย ซึ่งเกษตรกรกลุ่มนี้มีพื้นที่นา และที่สวนในสัดส่วนใกล้เคียงกัน เกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในลักษณะนี้มีอยู่เกือบทุกอำเภอที่ทำการสำรวจ แหล่งน้ำของเกษตรกรมีทั้งชลประทาน ลำธาร บาดาล และบ่อน้ำ พันธุ์ข้าวที่เพาะปลูกมีหลายพันธุ์คือ กข.6 กข.16 กข.10 ฯลฯ พืชไร่ที่เพาะปลูกคือ ยาสูบ มันฝรั่ง ไม้ผลที่เพาะปลูกมีหลายอย่างเช่น มะม่วง ลำไย เป็นต้น ผักที่เพาะปลูกคือ ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ฯลฯ ไม้ใช้สอยคือ สัก และ ไม้ สัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงมากคือ ไก่เนื้อ สำหรับสัตว์น้ำคือ ปลานิลและปลาดุก จะเห็นว่าพื้นที่สระน้ำของเกษตรกรเล็กกว่าที่กำหนดไว้ตามแนวทางทฤษฎีใหม่ เพราะเกษตรกรมีแหล่งน้ำอื่นที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ในขณะที่ที่นา และที่สวนมีขนาดใกล้เคียงกัน เพื่อเพาะปลูกข้าวให้เพียงพอสำหรับการบริโภค และทำสวนเพื่อนำผลผลิตมาบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่เนื้อไร่สวนสระ10:นา40:สวน40:ที่อยู่10

ตำบล	แรงงาน	พื้นที่	ลักษณะ	ชลประทาน	ข้าราชการ	ขนาด	ป้อนน้ำ	พันธุ์ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล	สัตว์	ไม้ให้ผล	สัตว์	ปลาร	จำหน่วย	ข้าว(กก)	รายได้
ฝาง	3	11	ราบ	-	มี	-	-	กข.16	มันฝรั่ง	มะม่วง	หอมใหญ่	ไผ่	ไก่เนื้อ	นิล	ชายเอง	2,000	100,000
ฝาง	2	10	ราบ	-	มี	มี	-	กข.6	-	ลำไย	พริก	ตัก	ไก่ไข่	นิล	พ่อค้า	2,250	200,000
ฝาง	2	25	ราบ	-	มี	-	-	กข.10	-	ลิ้นจี่	หอมใหญ่	ตัก	เปิดไข่	ดูค	พ่อค้า	13,500	100,000
ฝาง	2	10	ดอน	มี	-	-	มี	กข.10	มันฝรั่ง	ลิ้นจี่	กระเทียม	-	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	3,000	140,000
ฝาง	2	8	ราบ	มี	-	-	-	กข.10	-	มะละกอ	กระเทียม	-	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	3,000	80,000
โหล่นราการ	2	9	ราบ	-	มี	-	-	กข.6	-	กล้วย	หอมแดง	ตัก	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	3,000	15,000
โหล่นราการ	4	8.5	ราบ	-	มี	-	-	กข.6	-	มะม่วง	พริก	-	ไก่เนื้อ	นิล	ชายเอง	1,000	50,000
โหล่นราการ	2	12	ราบ	-	มี	-	-	กข.16	-	ลำไย	แตงกวา	-	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	3,000	40,000
เชียงดาว	2	11	ดอน	-	มี	-	-	แพร2	ยาสูบ	มะม่วง	กวางตุ้ง	-	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	3,000	30,000
สันป่าตอง	3	10.5	ดุ่ม	มี	-	มี	-	กข.10	ยาสูบ	มะม่วง	กวางตุ้ง	-	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	2,000	20,000
สันป่าตอง	2	5.75	ราบ	มี	-	-	มี	กข.6	-	ลำไย	สัปปะต	-	ไก่ไข่	นิล	ชายเอง	2,500	30,000
สันป่าตอง	2	6.5	ราบ	มี	-	-	-	สันเมือง	-	ฝรั่ง	พริก	-	ไก่เนื้อ	นิล	ชายเอง	2,000	100,000
สันป่าตอง	2	8	ราบ	มี	-	-	-	กข.8	-	ฝรั่ง	กวางตุ้ง	-	ไก่เนื้อ	ดูค	พ่อค้า	3,000	20,000
สันกำแพง	3	15	ราบ	มี	-	มี	-	หอมมะลิ	-	มะม่วง	กวางตุ้ง	ตัก	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	6,000	50,000
หางดง	2	11	ราบ	มี	มี	-	-	สันป่าตอง	-	ลำไย	ถั่วฝักยาว	-	ไก่เนื้อ	นิล	ชายเอง	3,000	30,000
หางดง	3	14	ราบ	มี	มี	มี	-	หอมมะลิ	ยาสูบ	ลำไย	พริก	ตัก	ไก่เนื้อ	ดูค	ชายเอง	10,000	50,000
สันทราย	1	13	ราบ	มี	-	มี	-	กข.6	-	มะม่วง	ถั่วฝักยาว	-	ไก่เนื้อ	นิล	ชายเอง	4,300	20,000
สันทราย	3	7	ราบ	มี	-	-	-	กข.6	-	มะม่วง	ถั่วฝักยาว	ไผ่	วัวเนื้อ	นิล	พ่อค้า	2,000	10,000
ดอยสะเก็ด	3	2.5	ราบ	มี	-	มี	-	กข.6	-	มะม่วง	พริก	-	ไก่เนื้อ	ดูค	พ่อค้า	1,000	62,000
แม่อาว	3	17	ราบ	มี	-	-	-	สันป่าตอง	-	ส้ม	พริก	-	ไก่เนื้อ	ตะเพียน	ชายเอง	5,000	100,000

3.9 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ20:นา50:สวน20:ที่อยู่10

เกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ20:นา50:สวน20:ที่อยู่10 มีจำนวน 7 ราย ใน 3 อำเภอ ได้แก่ ฝาง สันกำแพง และแม่อาย แหล่งน้ำของเกษตรกรคือชลประทาน ลำธาร ภูเขา และบ่อน้ำ พันธุ์ข้าวที่ปลูกกันมากคือ กข.6 พืชไร่ที่เกษตรกรเพาะปลูกคือ มันฝรั่ง ไม้ผลสำคัญคือ ลำไย และมะม่วง ผักที่เกษตรกรปลูกได้แก่ พริก หอมหัวใหญ่ ฯลฯ ไม้ใช้สอยได้แก่ ไม้ สัก สักฉัตรสำคัญคือ ไม้เนื้อ ปลาที่นิยมเลี้ยงกันคือ ปลานิล เกษตรกรกลุ่มนี้มีสระน้ำขนาดเล็กกว่าสัดส่วนตามแนวทฤษฎีใหม่เล็กน้อย เพราะเกษตรกรมีแหล่งน้ำหลายอย่างที่นำมาใช้ได้ เกษตรกรใช้พื้นที่ส่วนใหญ่เพื่อการเพาะปลูกข้าวให้เพียงพอสำหรับการบริโภคในครัวเรือน ซึ่งอาจเป็นเพราะมีสมาชิกในครอบครัวจำนวนมาก จึงต้องปลูกข้าวจำนวนมาก และมีพื้นที่ทำสวนเพื่อเป็นแหล่งอาหารในครอบครัวและจำหน่ายผลผลิตที่เหลือเป็นรายได้เสริม (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ20:นา50:สวน20:ที่อยู่10

อำเภอ	แรงงาน	พื้นที่	ลักษณะ	ชลประทาน	สาธารณ	บาคา	บ่อน้ำ	พันธุ์ข้าว	ที่ไร่	ไม้ผล	ผัก	ไม้ใช้สอย	สัตว์	ปลา	จ้างนาย	จ้าง(คน)	รายได้
สงข	2	12	ดอน	-	มี	-	-	กข.16	-	ลำไย	หอมใหญ่	ไม้	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	4,500	100,000
สงข	1	8.5	ราบ	-	มี	-	-	กข.6	-	มะม่วง	หอมใหญ่	-	เป็ดไข่	นิล	ขายเอง	4,275	30,000
สงข	4	6	ดอน	มี	มี	-	-	กข.10	มันฝรั่ง	มะม่วง	กางต้ง	สัก	ไก่เนื้อ	นิล	ขายเอง	2,700	16,000
สงข	2	11	ราบ	-	มี	-	-	กข.6	-	ลำไย	พริก	-	ไก่เนื้อ	ซ่อน	ขายเอง	3,000	20,000
สันกำแพง	1	8.5	ราบ	มี	มี	-	-	กข.6	-	ลำไย	พริก	สัก	ไก่พันธุ์	นิล	ขายเอง	3,000	80,000
สันกำแพง	1	5	ดอน	มี	-	-	มี	กข.6	-	ลำไย	ผักบุ้ง	-	ไก่เนื้อ	นิล	ขายเอง	3,000	10,000
แม่เมาะ	4	25	ราบ	-	มี	มี	-	กข.6	-	มะม่วง	พริก	สัก	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	9,000	100,000

3.10 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ20:นา20:สวน50:ที่อยู่10

เกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ20:นา20:สวน50:ที่อยู่10 มีจำนวน 4 ราย อยู่ในอำเภอฝาง เชียงดาว และแม่ฮาย แหล่งน้ำของเกษตรกรคือชลประทาน ลำธาร และบ่อน้ำ ขাঁวที่ปลูกคือ กข. 6 กข.10 และกข.13 ไม้ผลที่ปลูกคือ ลำไย ลิ้นจี่ เป็นต้น ผักที่ปลูกมีหลายชนิดได้แก่ พริก กระเทียม หอมหัวใหญ่ เป็นต้น ไม้ใช้สอยที่ปลูกกันคือ สัก และ ไม้ สัตว์เลี้ยงสำคัญคือ เป็ด ไก่ และหมู ปลาที่เลี้ยงมีทั้งปลาดุกและปลานิล สระน้ำของเกษตรกรมีขนาดเล็กไม่ใหญ่นัก เพราะเกษตรกรสามารถนำน้ำจากแหล่งอื่นมาใช้ประโยชน์ได้ โดยเป็นพื้นที่นาเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีน้อย จึงทำการเพาะปลูกข้าวไม่มากนัก เกษตรกรใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ในการทำสวน เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ20:นา20:สวน50:ที่อยู่10

อำเภอ	แรงงาน	พื้นที่	ลักษณะ	ชลประทาน	อู่ยกร	บ่อดิน	พันธุ์ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล	ผัก	ไม้ใช้สอย	สัตว์	ปลา	งานทำ	จ้าง(บาท)	รายได้
ฝาง	2	13	ราบ	มี	-	-	กข.10	-	ลำไย	พริก	สัก	-	นิล	พ่อค้า	600	3,000
ฝาง	2	30	ราบ	-	มี	-	กข.16	-	ลิ้นจี่	หอมใหญ่	ไผ่	เป็ดไข่	นิล	พ่อค้า	7,500	30,000
เขียงดาว	2	15	ดอน	-	-	-	กข.6	-	ลำไย	กระเทียม	-	หมู	ตุก	ขายเอง	8,000	200,000
แม่อาย	2	17.75	ราบ	มี	-	-	กข.13	-	กล้วย	คางคัง	-	เป็ดไข่	นิล	ขายเอง	1,500	45,000

3.11 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ30:นา30:สวน30:ที่อยู่10

เกษตรกรที่แบ่งพื้นที่ตามหลักการของทฤษฎีใหม่คือ มีอัตราส่วนสระ30:นา30:สวน30: ที่อยู่10 มีเพียง 4 รายเท่านั้น ซึ่งอยู่ในอำเภอฝาง สันกำแพง และแม่อาย แหล่งน้ำอื่นของเกษตรกรคือ ลำธาร และบาดาลเท่านั้น พันธุ์ข้าวที่ปลูกคือ กข.6 กข. 10 และกข.16 ไม้ผลที่ปลูกมีทั้งมะม่วง ลำไย มะกอก ผักที่เกษตรกรเพาะปลูกคือ กระเทียม มะเขือ บวบ ไม้ใช้สอยที่ปลูกคือ สัก สัตว์ที่เลี้ยงคือ ไก่เนื้อและเป็ดเทศ สำหรับสัตว์น้ำได้แก่ ปลานิล จากข้อมูลที่ได้จะพบว่าเกษตรกรกลุ่มนี้ไม่มีแหล่งน้ำชลประทาน จึงจำเป็นต้องขุดสระน้ำให้สามารถเก็บกักน้ำไว้สำหรับใช้ประโยชน์ และแบ่งพื้นที่สำหรับปลูกข้าวให้เพียงพอที่จะบริโภคตลอดปี มีพื้นที่สวนเพื่อปลูกผักและไม้ผลต่างๆ เป็นอาหาร และจำหน่ายเป็นรายได้เสริม (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ30:นา30:สวน30:ที่อยู่อื่นๆ10

อำเภอ	แปลง	พื้นที่	ลักษณะ	ชลประทาน	วิธีการ	ขนาด	ยอน	พื้นที่	ไม้ผล	ปลูก	ไม้ใช้สอย	สัตว์	ปลา	จำเพาะ	จำเลย	รายได้
สงข	2	11	ดุ่ม	-	มี	-	-	กข.16	มะม่วง	กระเทียม	-	ไก่เนื้อ	นิล	พ่อค้า	1,500	35,000
สงข	2	6.5	ดุ่ม	-	มี	-	-	กข.10	มะกอก	กระเทียม	-	-	นิล	ขายเอง	1,000	12,000
ต้นแก้ว	1	9	รวม	-	มี	มี	-	กข.6	ลำไย	มะเขือ	สัก	-	นิล	ขายเอง	2,100	50.00
นบพ	2	13	รวม	-	มี	-	-	กข.6	ลำไย	รวม	-	เป็ดเทศ	นิล	ขายเอง	3,500	30,000

3.12 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ10:นา30:สวน30:ที่อยู่30

เกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ10:นา30:สวน30:ที่อยู่30 มีจำนวน 3 ราย อยู่ในอำเภอสันป่าตอง สันทราย และสันกำแพง แหล่งน้ำของเกษตรกรคือชลประทานและบาดาล พันธุ์ข้าวที่ปลูกคือ กข.6 และเหนียวสันป่าตอง พืชไร่คือ ข้าวโพด ไม้ผลที่ปลูกคือ ลำไย ฝรั่ง และมะม่วง ไม้ใช้สอยที่เกษตรกรปลูกคือ สัก สัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงได้แก่ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ดเทศ ปลาที่เกษตรกรเลี้ยงคือ ปลานิล การที่เกษตรกรมีสระน้ำขนาดเล็กเพราะมีแหล่งน้ำหลายอย่างที่สามารรถนำมาใช้ได้ ในขณะที่พื้นที่อยู่อาศัยค่อนข้างใหญ่ เพราะต้องใช้พื้นที่บางส่วนสร้างคอกสัตว์ (ตารางที่ 22)

3.13 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ40:นา30:สวน20:ที่อยู่10

เกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ40:นา30:สวน20:ที่อยู่10 มีจำนวน 3 ราย อยู่ในอำเภอฝางและแม่สาย แหล่งน้ำของเกษตรกรคือ ลำธาร และบาดาล พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูกคือ กข.6 พืชไร่ที่เกษตรกรปลูกคือ ยาสูบ ไม้ผลที่ปลูกมีหลายชนิด ได้แก่ ฝรั่ง กระท้อน มะม่วง ไม้ใช้สอยที่เกษตรกรปลูกคือ สัก สัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงคือ ไก่เนื้อ และไก่ไข่ สำหรับสัตว์น้ำที่เกษตรกรเลี้ยงคือ ปลานิล เกษตรกรกลุ่มนี้มีสระน้ำขนาดใหญ่เพราะ ไม่มีแหล่งน้ำชลประทาน จึงต้องขุดสระน้ำให้เพียงพอสำหรับการใช้ประโยชน์ รวมทั้งอาจต้องการใช้สระน้ำในการเลี้ยงปลาเพื่อเป็นรายได้ อีกทางหนึ่ง (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ข้อมูลของเกษตรกรที่จัดสรรพื้นที่ในอัตราส่วนสระ40:นา30:สวน20:ที่อยู่10

อำเภอ	แปลงน	พื้นที่	ลักษณะ	ชลประทาน	ถาวร	บาดาล	บ่อน้ำ	พื้นที่ทำ	พื้นที่	ไม้ผล	ผัก	ไม้โตอ่อน	เลี้ยง	ปศุ	จ้างนาย	จ้าง(กก)	รายได้
สงข	3	12	ราบ	-	มี	-	-	กข.6	ชาตบ	ฝรั่ง	พริก	-	ไก่เนื้อ	นิต	ขายเอง	1,500	150,000
สงข	2	15	ราบ	-	มี	มี	-	กข.6	-	กระเทียม	พริก	-	ไก่เนื้อ	นิต	ขายเอง	4,200	90,000
นบพช	1	21	ราบ	-	มี	มี	-	กข.6	-	มะม่วง	กวางตุ้ง	ผัก	ไก่ไข่	นิต	ขายเอง	1,200	70,000

3.14 ระยะทางระหว่างพื้นที่ทำการเกษตรกับที่พักอาศัย

จากการศึกษาพบว่าส่วนมากพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรกับที่พักอาศัยแยกจากกัน คิดเป็นร้อยละ 72.5 พื้นที่ทำการเกษตรกับที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ร้อยละ 27.5 ระยะทางระหว่างพื้นที่ทำการเกษตรกับที่พักอาศัยห่างกันเฉลี่ย 0.80 กิโลเมตร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 ระยะทางต่ำสุด 0.1 กิโลเมตร สูงสุด 5 กิโลเมตร ซึ่งสาเหตุที่พื้นที่ทำการเกษตรกับที่พักอาศัยแยกจากกันก็เนื่องมาจากลักษณะการตั้งบ้านเรือนของเกษตรกรไทย พื้นที่การเกษตรจะอยู่รอบนอกของหมู่บ้าน ในขณะที่การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ได้ผลดี เกษตรกรต้องเอาใจใส่อย่างจริงจัง ดังนั้นหากเกษตรกรพักอาศัยในพื้นที่การเกษตร ก็จะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างสะดวกและสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง แต่ก็คงไม่เป็นปัญหา เพราะระยะทางระหว่างพื้นที่ทำการเกษตรกับที่พักไม่ห่างกันมาก (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ระยะทางระหว่างพื้นที่ทำการเกษตรกับที่พักอาศัย

ระยะทางระหว่างพื้นที่ทำการเกษตรกับ ที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่แยกจากกัน	71	72.5
ในพื้นที่เดียวกัน	27	27.5
รวม	98	100

* ระยะทางต่ำสุด 0.1 กม. สูงสุด 5 กม. เฉลี่ย 0.8 กม. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97

3.15 วิธีการให้น้ำและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีสระน้ำในไร่นาจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 56.1 สระน้ำ 2 แห่ง ร้อยละ 21.4 จำนวน 3 แห่ง ร้อยละ 9.2 จำนวน 4 แห่ง ร้อยละ 6.1 จำนวน 5 แห่ง ร้อยละ 4.1 มากกว่า 5 แห่ง ร้อยละ 3.1 โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีสระน้ำในไร่นาจำนวน 2 แห่ง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.40 เกษตรกรมีสระน้ำต่ำสุด 1 แห่ง มากที่สุด 8 แห่ง เกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ส่วนใหญ่มีสระน้ำในไร่นาเพียง 1-2 แห่ง แต่เกษตรกรบางรายมีสระน้ำจำนวนมาก เนื่องจากเกษตรกรขุดสระไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านการทำประมงด้วย เกษตรกรที่ปริมาณความจุสระน้ำของเกษตรกรไม่เกิน 2,000 ลบม. มีร้อยละ 45.9 ความจุ 5,000-6,000 ลบม. ร้อยละ 19.2 ความจุ 3,000-4,000 ลบม. ร้อยละ 17.2 ความจุ 9,000-10,000 ลบม. ร้อยละ 8.2 ความจุ 11,000 ลบม. ร้อยละ 6.2 ความจุ 7,000-8,000 ลบม. ร้อยละ 3.1 โดยเฉลี่ยความจุสระน้ำของเกษตรกรเท่ากับ 4,627.91 ลูกบาศก์เมตร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5,762.86 ลูกบาศก์เมตร ความจุต่ำสุด 200 ลูกบาศก์เมตร สูงสุด 43,200 ลูกบาศก์เมตร ความจุของสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากการขุดสระน้ำของเกษตรกร จะขุดไม่ลึกมากประมาณ 1-1.5 เมตร เพื่อให้สามารถเลี้ยงปลาได้ด้วย ทำให้ความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางด้านแหล่งน้ำของเกษตรกรลดลง ต้องอาศัยน้ำจากแหล่งอื่นมาสนับสนุน ซึ่งในบางครั้งอาจประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในบางช่วงได้

เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้น้ำจากสระเพื่อการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์น้ำ คิดเป็นร้อยละ 88.7 อีก ร้อยละ 11.2 ใช้เลี้ยงปลาเพียงอย่างเดียว เพราะในบางพื้นที่มีน้ำตลอดปี เกษตรกรสามารถนำน้ำชลประทานหรือลำธารมาใช้ในการเพาะปลูก จึงไม่ต้องนำน้ำจากสระมาใช้เลย การให้น้ำส่วนใหญ่ใช้สายยางรด ร้อยละ 65.3 รองลงมาคือ โดยการตักรด ร้อยละ 12.3 การให้น้ำตามร่อง ร้อยละ 9.1 การให้น้ำตามท่อ ร้อยละ 7.1 แบบพ่นฝอย ร้อยละ 4.2 แบบท่วมแปลง ร้อยละ 1 แบบเรือ ร้อยละ 1 วิธี

จากการสำรวจเกษตรกรทั้งหมดมีสระน้ำในไร่นาเป็นของตนเอง นอกจากนี้เกษตรกรยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตร ได้แก่ ชลประทาน ร้อยละ 62.2 ลำธาร ร้อยละ 43.9 น้ำบาดาล ร้อยละ 31.6 บ่อน้ำ ร้อยละ 5.1 จะเห็นว่าเกษตรกรมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรหลายประเภท ทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติ น้ำชลประทาน ฯลฯ ซึ่งการมีแหล่งน้ำหลายอย่างนี้ จะช่วยป้องกันและบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งได้ ทำให้การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 วิธีการให้น้ำและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

วิธีการให้น้ำและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	จำนวน N=98	ร้อยละ
จำนวนสระน้ำ		
1	55	56.1
2	21	21.4
3	9	9.2
4	6	6.1
5	4	4.1
มากกว่า 5	3	3.1
ความจุของสระน้ำ		
ไม่เกิน 2,000 ลบม.	45	45.9
3,000-4,000 ลบม.	17	17.2
5,000-6,000 ลบม.	19	19.2
7,000-8,000 ลบม.	3	3.1
9,000-10,000 ลบม.	8	8.2
11,000 ลบม. ขึ้นไป	6	6.2
ประโยชน์ของสระน้ำ		
เพาะปลูกพืช เลี้ยงปลา	87	88.7
เลี้ยงปลา	11	11.2

ตารางที่ 25 วิธีการให้น้ำและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (ต่อ)

วิธีการให้น้ำและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	จำนวน N=98	ร้อยละ
วิธีการให้น้ำ		
สายยางรด	64	65.3
ค้กรด	12	12.3
ตามร่อง	9	9.1
ท่อ	7	7.1
พ่นฝอย	4	4.1
ท่วมแปลง	1	1
เรือ	1	1
แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรประเภทอื่น		
น้ำชลประทาน	61	62.2
ลำธาร	43	43.9
น้ำบาดาล	31	31.6
บ่อ	5	5.1
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		

3.16 การเพาะปลูกข้าว

ส่วนใหญ่เกษตรกรจะทำการเพาะปลูกข้าวพันธุ์ กข. 6 ร้อยละ 52 รองลงมาคือ ข้าวหอมมะลิ ร้อยละ 13.3 เหนียวสันป่าตอง ร้อยละ 10.2 กข. 18 ร้อยละ 1 กข. 13 ร้อยละ 1 แพร่ 2 ร้อยละ 1 ข้าวไร่ ร้อยละ 1 พันธุ์พื้นเมือง ร้อยละ 1 เกษตรกรจะทำการเพาะปลูกข้าวในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ผลผลิตข้าวที่ได้เกษตรกรจะเก็บไว้บริโภคในครอบครัวส่วนหนึ่ง ส่วนที่เหลือจะนำไปจำหน่าย ผลผลิตข้าวในปีที่ผ่านมาของเกษตรกรที่มีปริมาณไม่เกิน 2,000 กก. คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาคือ 2,001-3,000 กก.ร้อยละ 24.5 ไม่เกิน 1,000 ร้อยละ 15.3 มากกว่า 6,001 ร้อยละ 11.2 ปริมาณ 3,001-4,001 ร้อยละ 11.2 ปริมาณ 4,001-5,001 ร้อยละ 7.2 ปริมาณ 5,001-6,001 ร้อยละ 4.1 ผลผลิตข้าวในปีที่ผ่านมาเฉลี่ย 3,211.81 กก. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,592.16 ผลผลิตต่ำสุด 200 กก. สูงสุด 13,500 กก. เกษตรกรส่วนใหญ่มีปริมาณข้าวเพียงพอสำหรับการบริโภคในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 91.8 มีปริมาณข้าวสำหรับการบริโภคในครัวเรือนไม่เพียงพอ ร้อยละ 7.2 อีก ร้อยละ 1 มีปริมาณข้าวไม่แน่นอน สาเหตุที่เกษตรกรบางรายมีปริมาณข้าวไม่เพียงพอก็เนื่องมาจากเกษตรกรบางรายมีพื้นที่การเกษตรขนาดเล็ก ทำให้พื้นที่ทำนามีน้อย ผลผลิตข้าวจึงไม่เพียงพอสำหรับการบริโภค (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 การเพาะปลูกข้าว

การเพาะปลูกข้าว	จำนวน N=98	ร้อยละ
พันธุ์ข้าวที่ปลูก		
กข. 6	51	52
หอมมะลิ 105	13	13.3
เหนียวสันป่าตอง	10	10.2
กข. 16	10	10.2
กข. 10	9	9.2
กข. 18	1	1
กข. 13	1	1
แพร่ 2	1	1
ข้าวไร่	1	1
พันธุ์พื้นเมือง	1	1
ผลผลิตข้าวในปีที่ผ่านมา (กก.)		
ไม่เกิน 1,000	15	15.3
1,001-2,000	26	26.5
2,001-3,000	24	24.5
3,001-4,000	11	11.2
4,001-5,000	7	7.2
5,001-6,000	4	4.1
มากกว่า 6,001	11	11.2
ความเพียงพอของปริมาณข้าว		
เพียงพอ	90	91.8
ไม่เพียงพอ	8	8.2

3.17 การปลูกพืชไร่

พืชไร่ที่เกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ทำการเพาะปลูกมีหลายชนิด โดยพืชไร่ที่เกษตรกรนิยมปลูกกันมากที่สุดคือ ถั่วเหลือง ร้อยละ 12.2 เพราะมีราคาค่อนข้างดี และยังช่วยปรับปรุงดินอีกด้วย รองลงมาคือ มันฝรั่ง ร้อยละ 6.1 ยาสูบ ร้อยละ 3.1 ข้าวโพด ร้อยละ 1 ถั่วลิสง ร้อยละ 1 เกษตรกรทำการปลูกพืชไร่เพื่อส่งจำหน่ายเป็นหลัก (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 การปลูกพืชไร่

การปลูกพืชไร่	จำนวน	ร้อยละ
ถั่วเหลือง	12	12.2
มันฝรั่ง	6	6.1
ยาสูบ	3	3.1
ข้าวโพด	1	1
ถั่วลิสง	1	1

3.18 การปลูกไม้ผล

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกลำไย คิดเป็นร้อยละ 65.3 รองลงมาคือ มะม่วง ร้อยละ 43.9 ฝรั่ง ร้อยละ 22.5 กว๊วย ร้อยละ 15.3 มะนาว ร้อยละ 14.3 ไม้ผลที่เกษตรกรทำการเพาะปลูกส่วนใหญ่เป็นไม้ผลที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ สามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกร ซึ่งผลผลิตที่ได้เกษตรกรจะใช้ประโยชน์ทั้งบริโภคในครอบครัวและนำไปจำหน่าย (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 การปลูกไม้ผล

การปลูกไม้ผล	จำนวน	ร้อยละ
ลำไย	64	65.3
มะม่วง	43	43.9
ฝรั่ง	22	22.5
กว๊วย	15	15.3
มะนาว	14	14.3

3.19 การปลูกผัก

เกษตรกรปลูกพริกเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาคือ ผักกาดกวางตุ้ง ร้อยละ 49 ถั่วฝักยาว ร้อยละ 27.6 มะเขือ ร้อยละ 21.4 กะหล่ำปลี 16.3 ผักที่เกษตรกรทำการเพาะปลูกสามารถใช้ประโยชน์ทั้งเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและนำไปจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้อีกทางหนึ่ง โดยเกษตรกรจะทำการเพาะปลูกผักหมุนเวียนตลอดทั้งปี (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 การปลูกผัก

การปลูกผัก	จำนวน	ร้อยละ
พริก	50	51
ผักกาดกวางตุ้ง	48	49
ถั่วฝักยาว	27	27.6
มะเขือ	21	21.4
กะหล่ำปลี	16	16.3

3.20 ไม้ใช้สอย

นอกจากการปลูกข้าว ไม้ผล และพืชผักแล้ว เกษตรกรบางรายยังปลูกพืชใช้สอย เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ พืชใช้สอยที่เกษตรกรปลูกมากที่สุดคือ สัก ร้อยละ 21.4 โดยปลูกเป็นแนวรั้ว และไม้คิดเป็นร้อยละ 8.2 ซึ่งเกษตรกรสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากมายทั้งเป็นไม้ค้ำยัน ทำโรงเรือน นำมาทำเป็นเครื่องใช้สอย ฯลฯ (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ไม้ใช้สอย

ไม้ใช้สอย	จำนวน	ร้อยละ
สัก	21	21.4
ไม้	8	8.2

3.21 การเลี้ยงสัตว์

สัตว์ที่เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงคือ ไก่พื้นเมือง ร้อยละ 81.6 โดยเฉลี่ยเกษตรกรเลี้ยงไก่จำนวน 52 ตัว เพราะไก่พื้นเมืองเลี้ยงง่าย สามารถนำมาบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นรายได้รวมทั้งเป็นที่ต้องการของตลาด และมีเกษตรกรหัวก้าวหน้าบางราย เพาะเลี้ยงไก่พื้นเมืองไว้เพื่อจำหน่ายเป็นไก่งวง ซึ่งได้ราคาดีกว่าเลี้ยงเพื่อเป็นไก่นื้อ สัตว์ที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงกันรองลงมาคือ เป็ดเทศ ร้อยละ 24.5 จำนวนเฉลี่ย 53 ตัว โดยเกษตรกรเลี้ยงไว้เพื่อจำหน่าย นอกจากนี้ยังมีเป็ดไข่ ร้อยละ 22.4 จำนวนที่เลี้ยงโดยเฉลี่ย 49 ตัว เกษตรกรเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคไข่และจำหน่ายไข่เป็นรายได้เสริม สุกร ร้อยละ 21.4 จำนวนเฉลี่ย 19 ตัว โดยเลี้ยงไว้เพื่อจำหน่าย ไก่ไข่ ร้อยละ 11.2 จำนวนเฉลี่ย 267 ตัว เพื่อบริโภคไข่และจำหน่าย (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 การเลี้ยงสัตว์

การเลี้ยงสัตว์	จำนวน	ร้อยละ
ไก่พื้นเมือง	80	81.6
เป็ดเทศ	24	24.5
เป็ดไข่	22	22.4
หมู	21	21.4
ไก่ไข่	11	11.2

3.22 การเลี้ยงปลา

เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงปลานิล ร้อยละ 84.5 โดยเลี้ยงจำนวนเฉลี่ย 5,643 ตัว ปลาไน ร้อยละ 37.9 จำนวนเฉลี่ย 6,763 ตัว ปลาดุก ร้อยละ 37.8 จำนวนเฉลี่ย 5,076 ตัว ปลาตะเพียน ร้อยละ 16.3 จำนวนเฉลี่ย 7,350 ตัว ปลายี่สก ร้อยละ 11.2 จำนวนเฉลี่ย 2,318 ตัว ปลานิลเป็นปลาที่เกษตรกรเลี้ยงมากที่สุด เพราะเลี้ยงง่าย ขยายพันธุ์และเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว เกษตรกรสามารถจับมาปรุงเป็นอาหารได้ทุกเวลา และจำหน่ายเป็นรายได้เสริม ได้อีกด้วย (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 การเลี้ยงปลา

การเลี้ยงปลา	จำนวน	ร้อยละ
ปลานิล	87	88.8
ปลาไน	38	38.8
ปลาดุก	37	37.8
ปลาตะเพียน	16	16.3
ปลายี่สก	11	11.2

3.23 การจำหน่ายผลผลิต

เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำการจำหน่ายผลผลิตด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 53 จำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง ร้อยละ 47 ซึ่งเกษตรกรจำนวนมากยังต้องจำหน่ายผลผลิตผ่านพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากไม่มีตลาดเป็นของตนเอง ดังนั้นจึงอาจมีปัญหาด้านการตลาดตามมา เกษตรกรทำการจำหน่ายผลผลิตที่บ้านหรือที่ไร่นาเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 55.1 รองลงมาคือ นำไปจำหน่ายที่ตลาดในหมู่บ้าน ร้อยละ 20.4 จำหน่ายที่ตลาดในอำเภอ ร้อยละ 15.3 จำหน่ายที่ตลาดในตำบล ร้อยละ 6.1 และจำหน่ายที่ตลาดในจังหวัด ร้อยละ 2 ผลผลิตของเกษตรกรทั้งพืชและสัตว์ส่วนใหญ่จะจำหน่ายไร่นา และภายในบริเวณท้องถิ่นของตนเอง เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง การจัดการทำได้สะดวก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของทฤษฎีใหม่ที่มุ่งเน้นให้เกษตรกรทำการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายผลผลิตส่วนที่เหลือในบริเวณชุมชนของตนเพื่อเป็นรายได้เสริม(ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 การจำหน่ายผลผลิต

การจำหน่ายผลผลิต	จำนวน N=98	ร้อยละ
วิธีจำหน่ายผลผลิต		
จำหน่ายด้วยตนเอง	52	53
จำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง	46	47
สถานที่จำหน่ายผลผลิต		
ที่บ้านหรือไร่นา	54	55.1
ตลาดในหมู่บ้าน	20	20.4
ตลาดในอำเภอ	15	15.3
ตลาดในตำบล	7	7.1
ตลาดในจังหวัด	2	2

3.24 ผลตอบแทนในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

ประเภทรายจ่ายที่สำคัญในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรคือ ค่าปุ๋ย ร้อยละ 77.6 ค่าแรงงาน ร้อยละ 76.5 ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 57.1 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ร้อยละ 23.5 ค่าอาหารสัตว์ ร้อยละ 16.3 เมื่อพิจารณาประเภทของรายจ่ายแล้วจะพบว่า ค่าใช้จ่ายที่สำคัญของเกษตรกรเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตทั้งสิ้น เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของระบบการเกษตรและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ที่เน้นการผลิตโดยใช้ปัจจัยการผลิตจำนวนมากเพื่อให้ได้ผลผลิตมากขึ้น เกษตรกรจึงต้องเสียค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นจำนวนมาก เกษตรกรที่มีรายได้ตั้งแต่ 50,001 ขึ้นไป มีร้อยละ 35.7 รองลงมาคือ 10,001-20,000 ร้อยละ 20.4 รายได้ 20,001-30,000 ร้อยละ 16.3 ไม่เกิน 10,000 ร้อยละ 14.3 30,001-40,000 ร้อยละ 7.1 40,001-50,000 ร้อยละ 6 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 63,459.18 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 88,768.50 รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท รายได้สูงสุด 700,000 บาท ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาคือ ตั้งแต่ 50,001 ขึ้นไป ร้อยละ 19.4 จำนวน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 14.3 จำนวน 30,001-40,000 บาท ร้อยละ 9.2 จำนวน 20,001-30,000 ร้อยละ 7.1 จำนวน 40,001-50,000 ร้อยละ 7.1 ต้นทุนโดยเฉลี่ย 37,867.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 54,610.46 ต้นทุนต่ำสุด 1,000 บาท ต้นทุนสูงสุด 350,000 บาท กำไรที่เกษตรกรได้รับไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 38.8 จำนวน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 28.5 ตั้งแต่ 50,001 ขึ้นไป ร้อยละ 13.3 จำนวน 20,001-30,000 ร้อยละ 9.2 จำนวน 40,001-50,000 ร้อยละ 6.1 จำนวน 30,001-40,000 ร้อยละ 4.1 กำไรโดยเฉลี่ย 27,244.90 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 53,015.67 ต่ำสุด -20,000 บาท สูงสุด 350,000 บาท เกษตรกรที่รายได้เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายครอบครัว มีร้อยละ 49 เกษตรกรที่มีรายได้ไม่เพียงพอมีร้อยละ 48 รายได้ไม่แน่นอนอีกร้อยละ 3 เกษตรกรที่มีรายได้เพียงพอมีจำนวนใกล้เคียงกับเกษตรกรที่มีรายได้ไม่เพียงพอ เพราะในปีที่ผ่านมาเกษตรกรหลายรายประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ทำให้ผลผลิตเสียหาย รายได้ต่ำกว่าต้นทุน ผลผลิตทางการเกษตรโดยเฉพาะข้าวราคาตกต่ำทำให้เกษตรกรมีรายได้ลดลง รวมทั้งไม้ผลที่ปลูกไว้ยังไม่ให้ผลผลิตเพราะปลูกได้ไม่นาน เกษตรกรจึงมีรายได้ไม่มาก สำหรับเกษตรกรที่มีรายได้สูงนั้น เป็นเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจจำนวนมาก เช่น ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และปลาชุก เพราะสามารถให้ผลผลิตได้ตลอดปี (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ผลตอบแทนในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

ผลตอบแทนในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวน N=98	ร้อยละ
ประเภทของรายจ่ายทางการเกษตร		
ค่าปุ๋ย	76	77.6
ค่าแรงงาน	75	76.5
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	56	57.1
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	23	23.5
ค่าอาหารสัตว์	16	16.3
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ต้นทุนในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ (บาท)		
ไม่เกิน 10,000	42	42.9
10,001-20,000	14	14.3
20,001-30,000	7	7.1
30,001-40,000	9	9.2
40,001-50,000	7	7.1
ตั้งแต่ 50,001 ขึ้นไป	19	19.4
รายได้จากการเกษตรทฤษฎีใหม่ (บาท)		
ไม่เกิน 10,000	14	14.3
10,001-20,000	20	20.4
20,001-30,000	16	16.3
30,001-40,000	7	7.1
40,001-50,000	6	6.2
50,001 ขึ้นไป	35	35.7

ตารางที่ 34 ผลตอบแทนในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ต่อ)

ผลตอบแทนในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
	N=98	
กำไรจากการเกษตรทฤษฎีใหม่ (บาท)		
ไม่เกิน 10,000	38	38.8
10,001-20,000	28	28.5
20,001-30,000	9	9.2
30,001-40,000	4	4.1
40,001-50,001	6	6.1
ตั้งแต่ 50,001 ขึ้นไป	13	13.3
ความเพียงพอของรายได้		
เพียงพอ	48	49
ไม่เพียงพอ	47	48
ไม่แน่นอน	3	3

3.25 ปัญหาด้านการผลิต

เกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ยังคงประสบปัญหาหลายอย่าง ทั้งปัญหาที่เกษตรกรสามารถควบคุมได้และปัญหาที่อยู่เหนือการควบคุม โดยปัญหาในด้านการผลิตที่เกษตรกรพบมากที่สุดคือ ปัญหาศัตรูพืชระบาด ร้อยละ 22.4 ซึ่งเจ้าหน้าที่ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชให้กับเกษตรกร ปัญหารองลงมาคือ ขาดแคลนน้ำในการเกษตร ร้อยละ 16.3 ขาดเงินทุนร้อยละ 10.2 ปัจจัยการผลิตแพงร้อยละ 8.2 น้ำท่วม ร้อยละ 5.1 โรคสัตว์ ร้อยละ 2 ผลผลิตต่ำ ร้อยละ 1 น้ำเสีย ร้อยละ 1 (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 ปัญหาด้านการผลิต

ปัญหาด้านการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	30	30.6
ศัตรูพืชระบาด	22	22.4
ขาดแคลนน้ำในการเกษตร	16	16.3
ขาดเงินทุน	10	10.2
ปัจจัยการผลิตแพง	8	8.2
น้ำท่วม	5	5.1
อากาศแปรปรวน	3	3.1
โรคสัตว์	2	2
ผลผลิตต่ำ	1	1
น้ำเสีย	1	1
รวม	98	100

3.26 ปัญหาด้านการตลาด

ปัญหาทางการตลาดที่เกษตรกรพบมากที่สุดก็คือ ปัญหาราคาผลผลิตไม่แน่นอน ร้อยละ 40.8 รองลงมาคือ ไม่มีแหล่งรับซื้อผลผลิต ร้อยละ 6.1 ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้า ร้อยละ 3.1 เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากเกษตรกรไม่มีตลาดเป็นของตนเอง เกษตรกรไม่สามารถติดต่อกับผู้ซื้อโดยตรง ต้องจำหน่ายผลผลิตผ่านพ่อค้าคนกลาง ขาดอำนาจในการต่อรองกลไกการตลาดเป็นตัวกำหนดราคา ซึ่งบางครั้งราคาผลผลิตต่ำกว่าต้นทุน เกิดปัญหาหนี้สินและความยากจนตามมา (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 ปัญหาด้านการตลาด

ปัญหาด้านการตลาด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	49	50
ราคาผลผลิตไม่แน่นอน	40	40.8
ไม่มีแหล่งรับซื้อผลผลิต	6	6.1
ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้า	3	3.1
รวม	98	100

3.27 การหาความรู้เพิ่มเติมด้านการเกษตร

โทรทัศน์เป็นแหล่งที่เกษตรกรใช้ในการหาความรู้เพิ่มเติมด้านการเกษตรมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 29.6 แหล่งข้อมูลที่สำคัญรองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ราชการ ร้อยละ 21.5 การอบรมด้านการเกษตร ร้อยละ 20.4 วิทยุ ร้อยละ 11.3 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 4 หนังสือ ร้อยละ 4 เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ร้อยละ 2 เพื่อนบ้าน ร้อยละ 1 คูงาน ร้อยละ 1 จะเห็นว่าแหล่งความรู้ที่สำคัญของเกษตรกรก็คือ สื่อสารมวลชนต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เนื่องด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เกษตรกรสามารถรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นในการส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตรน่าจะเพิ่มการถ่ายทอดข้อมูลผ่านสื่อมวลชนให้มากยิ่งขึ้น เพราะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนมากและรวดเร็ว (ตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 การหาความรู้เพิ่มเติมด้านการเกษตร

การหาความรู้เพิ่มเติมด้านการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้หาความรู้เพิ่มเติม	5	5.1
โทรทัศน์	29	29.6
เจ้าหน้าที่ราชการ	21	21.5
การอบรมด้านการเกษตร	20	20.4
วิทยุ	11	11.3
หนังสือพิมพ์	4	4
หนังสือ	4	4
เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ	2	2
เพื่อนบ้าน	1	1
คูงาน	1	1
รวม	98	100

3.28 แผนการดำเนินงานในอนาคต

สำหรับแผนการดำเนินงานในอนาคต เกษตรกรวางแผนจะทำการเพาะปลูกพืชเพิ่มเติมมากที่สุด ร้อยละ 40.8 เช่น การปลูกไม้ผลและพืชผัก เพราะข้าวมีราคาตกต่ำ ไม่คุ้มกับการลงทุน โดยเฉพาะลำไยที่ตลาดมีความต้องการมาก ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการถ่ายทอดความรู้ในด้านการบำรุงรักษา การแปรรูป ฯลฯ ให้กับเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 19.3 ต้องการปรับปรุงพื้นที่ เพราะมีเกษตรกรหลายรายอยู่ในที่ลุ่ม ทำให้น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรอยู่เสมอ จึงต้องปรับพื้นที่เพื่อทำคันกั้นน้ำ เกษตรกรร้อยละ 13.3 ต้องการเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ไข่ เป็ด เพิ่มเติมเพื่อเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ 10.2 ต้องการขุดสระน้ำเพิ่มเติม ร้อยละ 7.1 ต้องการวางระบบน้ำ ร้อยละ 4.1 จะเลี้ยงปลา ร้อยละ 3.1 จะสร้างรั้วบริเวณพื้นที่การเกษตรของตน ร้อยละ 1 จะสร้างที่พักอาศัย และร้อยละ 1 สร้างบ่อแก๊สชีวภาพเพื่อนำมูลสัตว์มาใช้ประโยชน์ (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 แผนการดำเนินงานในอนาคต

แผนการดำเนินงานในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
การเพาะปลูกพืชเพิ่มเติม	40	40.8
การปรับปรุงพื้นที่	19	19.3
การเลี้ยงสัตว์	13	13.3
การขุดสระน้ำ	10	10.2
การวางระบบน้ำ	7	7.1
การเลี้ยงปลา	4	4.1
การสร้างรั้ว	3	3.1
การสร้างที่พักอาศัย	1	1
การสร้างบ่อแก๊ส	1	1
รวม	98	100

3.29 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรกรมีข้อเสนอว่าต้องการให้รัฐมาช่วยเหลือต่อไป ร้อยละ 9.1 อาทิเช่น การช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต การช่วยเหลือด้านสินเชื่อ เป็นต้น นอกจากนี้เกษตรกรต้องการเงินทุนเพิ่มเติมเพื่อไปใช้ในการดำเนินงาน ร้อยละ 7.1 ต้องการความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มเติม ร้อยละ 3.1 ต้องการสระน้ำในไร่นาเพิ่ม ร้อยละ 1 ต้องการให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม ร้อยละ 1 ส่วนใหญ่เกษตรกรต้องการให้รัฐให้ความช่วยเหลือต่อไป แต่ในปัจจุบันมีข้อตกลงระหว่างประเทศให้ลดการสนับสนุนด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อสร้างความยุติธรรมในการแข่งขันด้านการค้า รวมทั้งข้อจำกัดด้านงบประมาณ การสนับสนุนโดยภาครัฐคงทำได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นเกษตรกรจะต้องพัฒนาและพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด (ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีข้อเสนอแนะ	77	78.5
ต้องการให้รัฐมาช่วยเหลือต่อ	9	9.1
ต้องการเงินทุนเพิ่มเติม	7	7.1
ต้องการความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มเติม	3	3.1
ต้องการสระน้ำเพิ่ม	1	1
ต้องการให้มีการรวมกลุ่ม	1	1